

Abordarea curriculară a operei lui Mircea Eliade în liceu

Prof. Băcescu Elena- Adina, Liceul Teoretic „Nicolae Iorga” Nehoiu

Disciplina limba și literatura română cuprinde două domenii : I.*Literatură*; II.*Limba și comunicare*, între care se pot face conexiuni, care permit o predare integrată. Paradigma comunicativ-funcțională transformă literatura dintr-un domeniu static într-unul dinamic, în care aceasta înseamnă cunoaștere și comunicare. Astfel, accentul se mută de pe produs (opera literară), pe proces (lectura operei), pe lucrul direct cu textul. Același lucru se întâmplă și în domeniul limbii, prioritar fiind acum modul în care elevii aplică regulile gramaticale în actul de comunicare.

Modelul curricular al disciplinei este omogen, competențele generale și specifice urmărind progresia eșalonată a achizițiilor, fiecare nivel de învățământ având o dominantă.

În liceu, literatura este domeniul pe care se pune accentul, perspectivele din care este abordată pe parcursul celor patru ani fiind diferite: în clasa a IX-a se propune o abordare tematică a textelor literare și nonliterare, care își propune să familiarizeze elevii cu diverse tipuri de texte, să facă o legătură cu experiența lor de viață și, nu în ultimul rând, să stimuleze plăcerea de a citi; în clasa a X-a, literatura este abordată dintr-o perspectivă structurală largă (proză, poezie, dramaturgie, critică literară) al cărei scop este de a dezvolta capacitățile elevilor de înțelegere, de analiză și de interpretare a operelor literare. Programele pentru clasele a XI-a și a XII-a sunt structurate pe principul cronologic, evolutiv al fenomenului cultural.

Principala competență-cheie pe care o vizează această disciplină este comunicarea în limba maternă, așa cum este definită în documentul european *Competențe cheie pentru învățământul pe tot parcursul vieții-cadrul european de referință, Anexa la recomandarea Parlamentului și a Consiliului European, 2006*: „Comunicarea în limba maternă este abilitatea de a exprima și de a interpreta concepte, gânduri, sentimente, fapte și opinii, atât în formă scrisă, cât și orală (ascultare, vorbire, citire și scriere) și de a interacționa lingvistic adecvat și creativ, în diverse contexte sociale și culturale: în educație și formare, la muncă, acasă și în timpul liber.”

Componenta fundamentală a programei este cea referitoare la competențe specifice și conținuturi. Competențele specifice se formează pe parcursul unui an școlar, echivalează cu o etapă în formarea competențelor generale, din care sunt deduse. Acestea li se asociază, prin programă, unități de conținut, care apar tot cu un caracter orientativ, punctul de reper fiind nevoile reale ale elevilor. În analiza programei, voi accentua relația dintre competențe- conținuturi- activități, având drept suport, romanele lui Mircea Eliade..

La **clasa a IX- a**, de exemplu, competențele specifice, particularizate pe baza operei „**Romanul adolescentului miop**” de Mircea Eliade, urmăresc:

➤ *Utilizarea adecvată a achizițiilor lingvistice în receptarea diverselor texte.*

Posibile activități:

1. Având în vedere faptul că fragmentul de mai sus a fost extras dintr-o carte de „Memorii”, argumentează apartenența lui la unul dintre cele două tipuri : ficțional- nonficțional.

Portofoliul elevului, clasa a IX-a, Grup Editorial Art, pag. 112

➤ *Identificarea elementelor specifice din structura unor tipuri textual studiate.*

Posibile activități:

1. Într-un text de 10 rânduri, demonstrează că fragmentele date aparțin unui text literar.

Portofoliul elevului, clasa a IX-a, Grup Editorial Art, pag. 87

- *Exprimarea orală sau în scris a propriilor reacții și opinii privind textele receptate.*

Posibile activități:

- *Comentează în 10-15 rânduri următorul fragment: Au început să mă străbată alte gânduri. Au început să-mi placă alte lucruri. De chimie, îmi amintesc foarte rar. Aș vrea acum să știu ce e sufletul- dar cred că lucrul acesta e foarte greu de aflat. Am citit multe cărți, dar n-am câștigat nimic. Dimpotrivă.
Portofoliul elevului, clasa a IX-a, Grup Editorial Art, pag. 87*

- *Redactarea unor texte diverse.*

Posibile activități:

1. *Realizează un portret al adolescentului miop, pornind de la fragmentul dat.
Portofoliul elevului, clasa a IX-a, Grup Editorial Art, pag. 87*

- *Utilizarea corectă și adecvată a formelor exprimării orale și scrise în diverse situații de comunicare.*

Posibile activități:

1. *Scrie un text argumentative pornind de la următoarea afirmație a personajului din roman: Aș vrea acum să știu ce e sufletul- dar cred că lucrul acesta e foarte greu de aflat.
Portofoliul elevului, clasa a IX-a, Grup Editorial Art, pag. 87*

- *Aplicarea unor tehnici vizând înțelegerea textelor literare sau nonliterare.*

Posibile activități:

1. *Scrie un text de trei rânduri în care să rezumi fragmentul din partea a VIII-a. (Incipit vita nova)
Portofoliul elevului, clasa a IX-a, Grup Editorial Art, pag. 87*

- *Identificarea temei textelor propuse pentru studiu:*

Posibile activități:

1. *După ce ai citit „Romanul adolescentului miop”, consideri că autorului i-a reușit planul de a scrie o carte în întregime autentică?
Portofoliul elevului, clasa a IX-a, Grup Editorial Art, pag. 112*

- *Compararea ideilor și atitudinilor diferite în dezvoltarea aceleiași teme literare.*

Posibile activități:

1. *Argumentează-ți opinia, într-un monolog oral, despre utilitatea lecturii, în paralel, a unui roman și a unei cărți de memorii, pentru înțelegerea viziunii despre lume a sciitorului.
Portofoliul elevului, clasa a IX-a, Grup Editorial Art, pag. 113*

- *Analizarea componentelor structurale și expresive ale textelor literare studiate și discutarea rolului acestora în tratarea temelor.*

Posibile activități:

1. *Explică, pe baza fragmentului dat, în ce constă autenticitatea „Romanului adolescentului miop”?
Portofoliul elevului, clasa a IX-a, Grup Editorial Art, pag. 112*

- *Compararea trăsăturilor definiției ale comunicării în texte ficționale și*

nonficționale.

Posibile activități:

1. Într-un text de 10 rânduri, demonstrează că fragmentele date aparțin unui text literar.

Portofoliul elevului, clasa a IX-a, Grup Editorial Art, pag. 87

Bibliografie:

- Costache, Adrian (coord.), *Manual pentru clasa a IX-a*, Grupul Editorial Art, București, 2004
- Costache, Adrian (coord.), *Portofoliul elevului*, clasa a IX-a, Grup Editorial Art, București, 2007